

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Quidnam sit objectum materiale Charitus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO TRIGESIMA S E X T A.

De objecto Charitatis.

DIGNITAS & praestantia cuiusque virtutis ex objecto circa quod versatur, tanquam ex certissima regula mensuraque desumitur: ut ergo Charitatis, quae Patrum omnium ac Theologorum consensu virtutes, non Morales tantum, sed etiam Theologicas multis gradibus excedit, excellentia pra aliis, & perfectio dignoscatur, quodnam illius sit objectum, & qua ratione in illud feratur inquirendum.

SECTIO PRIMA.

Quidnam sit objectum materiale Charitatis.

I.
Præcipuum
Charitatis
Theologica
objectum
est Deus.

PRIMA Conclusio: Primarium Charitatis Theologica objectum est Deus, secundarium proximus, quem propter Deum diligimus: ita Divus Thomas hic, quaest. 25. art. 1. & 4. & cum eo Theologi. Prima pars probatur ex illo Matthæi c. 22. v. 37. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in totâ animâ tuâ, & in totâ mente tuâ:* & immediatè subditur, *Hoc est maximum & primum mandatum.* Ratio est, amare enim est bonum alicui velle, nullus autem aptior est aut capacior, cui bonum velimus, seu in cuius perfectionibus complacemus, quam Deus, seu bonum illud infinitum, quod omnem in se excellentiam completissimè, & sine ullâ limitatione complectitur.

II.
Ostenditur
proximum
etiam esse
objectum
materiale
Charitatis.

Proximus,
non quoad
animam tan-
tum, sed etiâ
quoad cor-
pus diligi po-
test effectum
Charitatis.

Secunda Conclusionis pars, de proximo, eodem modo probatur: in testimonio enim illo Matthæi jam citato additur versu 39. *Secundum autem simile est haec: Diliges proximum tuum, sicut teipsum;* ergo proximus etiam est objectum capax amoris benevolentiae, & ad quem Charitas terminetur. Ratio verò est; proximus enim est creatura rationalis, & quid peculiariter pertinens ad Deum, quisquis ergo perfectio amore amicitiae primariò diligit Deum, eos etiam omnes diligit necesse est, quos speciali modo ad Deum spectare intelligit. Nec quoad animam tantum, sed etiam quoad corpus homo esse potest objectum materiale Charitatis, cum pars proximi sit, & bonorum etiam supernaturalium aliquo modo particeps, & sicut visio beata animæ, ita dotes supernaturales, *Claritas* scilicet, *Agilitas*, *Subtilitas*, & *Impassibilitas* communican-

tur corpori. Deinde corpus est instrumentum animæ ad multa bona opera exercenda, unde quamvis anima proximi affectu Charitatis diligatur primariò, corpus tamen diligi eodem affectu potest secundariò. Addo, res etiam quæque irrationales, sive animatas, sive inanimatas, quatenus ad Dei honorem, & proximi salutem conferunt, diligi posse affectu Charitatis, tanquam bona amicorum: ita cum S. Thoma hic, quaest. 25. articulo 3. docent passim Theologi; Sanctus tamen Bonaventura in 3. Distinct. 128. articulo 1. contrarium sentire videtur, & ait res quidem irrationales actu à Charitate imperato amari posse, non tamen actu Charitatis elicto.

Res insuper
inanimata
diligi possunt
affectu Cha-
ritatis.

Quæres, quis hac in re nomine proximi intelligatur? Respondetur tum homines tum Angelos, omnemque adeo creaturam rationalem, ut docet S. Thomas 2. 2. q. 25. art. 10. & Theologi in 3. Distinct. 28. Probatur ex Parabolâ Samaritani, Lucæ c. 10. à Christo allati: ex quo etiam constat, Christum Dominum, ut hominem, nomine proximi similiter esse intelligendum. Proximi insuper hac in parte sunt etiam inimici, ut patet ex illo Matthæi c. 5. versu. 44. *Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos: & orate pro persequentibus & calumniantibus vos.* Nec obstat illud quod habetur loco proxime citato: *Audistis quia dictum est: Odio habebis inimicum tuum;* hoc namque vel ad falsam interpretationem Phariseorum referendum est, vel intelligendum de gentibus illis Chanaanorum, quibus iussu Dei bellum inferro debebant Israëlitarum, & usque ad internecionem eas delere. Cum hoc tamen amore stat odium sanctum in peccatores, ut peccatores sunt: hoc tamen odium non tam contra ipsos est, quam eorum peccata. Hinc Propheta Regius Psal. 138. v. 20. *Nonne qui oderunt te Domine oderam: & super inimicos tuos trespescam? Perfectio odio oderam illos.*

III.
Creatura
omnis ratio-
nalis hic no-
mine proxi-
mi intelli-
gitur.

Proximi ho-
mine intelli-
guntur
etiam inimi-
ci.

Datur odi-
um sanctum
contra peccato-
res.

Tom. II.

IV.
*Homo seipsum diligere potest amore Charitatis.**Quatuor obiecta Charitatis statuit S. Augustinus.*V.
*Castigatio corporis inter alia ad illius amorem pertinet.**Doctrina de carnis castigatione displicet seculari.**Explicatur dictum quoddam D. Gregorii.*VI.
*Pessimum reprobi in hac vita diligere vero actu Charitatis.**Antichristus habebit Angelum Custodem.*VII.
*Quid dicat S. Augustinus circa orationem pro reprobis.**Fraterna correctio in quibusdam rebus impendi reprobis debet.*

Quæres secundò, utrum quis diligere seipsum possit affectu Charitatis, & hac ratione censeretur inter proximos. Respondetur affirmativè: ut tamen amor, quo se homo diligit sit actus Charitatis, amare seipsum debet propter Deum; si enim hic affectus ex amore proprii commodi oriatur, pertinet ad amorem concupiscentiæ. Hinc Sanctus Augustinus lib. 1. de Doctrinâ Christianâ cap. 23. & 26. quatuor statuit objecta Charitatis, Deum, nosipsos, proximam, & corpus proprium. Primum, inquit, est supra nos, secundum nos sumus, tertium juxta nos est, quartum infra nos.

Huic nihilominus amori corporis non obstat moderata illius castigatio, imò ad verum illius amorem pertinet, sicut Pater, quem diligit filium castigat. Quare Apostolus 1. ad Corinth. 9. vers. 27. *Castigo, inquit, corpus meum, & in servitutem redigo: ne forte, cum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar.* Hæc tamen de carnis castigatione doctrina, molli hereticorum nostri temporis sectæ mirum in modum displicet, plenamque & perfectam cum proprio corpore Charitatem servandam prædicant, illudque fovendum semper sacè delicatè tractandum, nec quidquam ei molestiæ citra gravem præcepti Charitatis violationem inferri posse pronunciant. Quod verò dari possit affectus Charitatis hominis ad seipsum, non est contrarium dicto illi Divi Gregorii homiliâ 17. in Evangel. ubi ait Charitatem in alium tendere debere, ut esse Charitatis possit; non enim negat S. Doctor Charitatem ejusdem ad seipsum sub conceptu amoris præcisè, sed sub conceptu amicitia, quæ propriè loquendo semper est ad alterum.

Quæres tertio, utrum inter proximos hac in re censeretur reprobi, & an vero actu amoris, seu charitatis diligere possint. Respondetur, si clarè per revelationem absolutam constaret aliquem esse reprobum, non posse quemquam ita eum per Charitatem amare, ut absolute velit ipsi beatitudinem, utpote quæ jam cognoscitur ei ex suppositione impossibilis. Non tamen repugnat, ut per actum Charitatis alia ei quis bona velit, quæ non habent oppositionem cum reprobatione, ut desiderare & petere ei gratiam, qua varia peccata vitet, & hos vel illos virtutum actus eliciat. Quare S. Thomas 1. parte, quæst. 113. a. 4. ad tertium ait reprobos, ipsumque Antichristum habituros Angelos custodes, per quos, inquit, *Etsi non juventur, quantum ad hoc quòd vitam æternam bonis operibus mereantur: juvantur tamen quantum ad hoc, quòd ab aliquibus malis retrahuntur: quibus & sibiipsis, & aliis nocere possunt.*

Hoc ergo modo intelligendus est S. Augustinus, dum lib. 21. de Civitate Dei, cap. 24. affirmat, si Ecclesiæ certò constaret, quinam inter eos, qui etiamnum in hac vitâ degunt, sint reprobi, & ad æternam mortem destinati, non magis oraret pro illis, quàm pro diabolo. Intellegi, inquam, debet de oratione, qua ipsis petatur celestis beatitudo; alia enim bona, ut gratia ad quadam peccata vitanda ipsis petere possumus juxta dicta numero præcedente. Quo etiam sensu capi debet quod docet Vasquez 1. 2. Disp. 72. num. 17. ubi ait quamvis reprobis cognitit ut talibus impendi fraterna correctio ex charitate possit, neminem tamen ad id teneri, cum non sit spes emendationis. Sed contra, spes enim est ut varia peccata per admonitiones & reprehensiones vitent, & hoc modo levius in inferno

puniantur; unde & beneficium fraternæ correctionis non est ipsis penitus denegandum.

SECTIO SECUNDA.

De objecto formali Charitatis.

Dico primò: Objectum formale principale Charitatis Theologicæ esse bonitatem divinam, non quatenus constituit peculiare prædicatum à reliquis ratione nostrâ distinctum, sed prout dicit summam perfectionem & excellentiam in omni genere entis; sicut enim secundum unum tantum vel alterum attributum non est ratio adæquata beatificans hominem, ita nec est adæquata ratio dilectionis Dei. Hæc est expressa mens S. Thomæ 2. 2. quæst. 23. a. 5. ad secundum: *Vna, inquit, sola ratio diligendi (Deum) attenditur principaliter à Charitate, scilicet divina bonitas, quæ est ejus substantia: quasi diceret, ut est infinitè perfectus in omni genere entis, & hoc sensu summum bonum.* Idem tenet Scotus in 3. Dist. 23. quæst. unicâ, Gabriël ibidem, artic. 3. dub. 3. Conclusionem primâ.

Probatur Conclusio: Deus enim secundum se, & suas perfectiones intrinsecas est dignus qui ametur, & cui bonum velimus, sicque Beati hæc ejus attributa & infinitas in omni genere excellentiam intuitivè cernentes in illius amorem rapiuntur. Ratio autem est, sicut namque res alias, non job majorem tantum utilitatem, sed etiam quo præstantiores sunt, eo magis amamus, magisque in earum perfectione complacemus, idem est de Deo infinitè in omni genere entis perfectio.

Addo tamen, bonitatem solam, aliudve quodcumque attributum in Deo, esse sufficiens objectum formale actus Charitatis Theologicæ, possèque Deum ob quamcumque ex suis perfectionibus intrinsecis vero actu amoris amicitia diligere. Hoc clarè constare videtur; nullum enim est attributum divinum, quod non sit infinitè perfectum, & consequenter amabile, aptumque ad actum amoris terminandum: si enim, ut proximè dictum est, singularis aliqua perfectio in creaturâ rationali sufficiat ad eam ratione hujus excellentiæ amandam, quanto magis infinita aliqua perfectio in Deo. Confirmatur; si namque (quod non est cur fieri nequeat) Sanctus aliquis in cælo unum tantum Dei attributum per claram & intuitivam visionem cerneret, Deum propter hoc attributum amare posset actu dilectionis huic visioni respondente, ergo unum Dei attributum est sufficiens ad actum Charitatis.

Hinc inferitur quid de illorum sententiâ existimandum sit, qui asserunt Deum esse objectum Charitatis in quantum est auctor bonorum supernaturalium. Si enim ideo Deum amandum esse dicant, ut nobis dona supernaturalia conferat, hic est amor concupiscentiæ, Deum enim non propter se, sed nobis hoc affectu amamus. Longè autem alio modo se habent Sancti & Beati dum Deum amant, nempe quatenus in se bonus est, gaudentque ipsum in se esse beatum, & inter alias, hanc etiam perfectionem continere, quod & possit, & velit hujuscemodi beneficia in creaturas suas conferre. Si autem quis Deum amet, non quia cupit eum nobis esse principium bonorum supernaturalium, aut etiam aliorum quorumcumque,

I.
*Quo sensu divina bonitas sit objectum formale Charitatis.**Deus ut in se sit perfectus est objectum Charitatis.*II.
*Ostenditur Deum, ut infinitè perfectum esse.*III.
*Quodcumque attributum Dei sufficit ad actum Charitatis Theologicæ elicendum.*IV.
Quo sensu Deus esse possit objectum Charitatis ut est auctor bonorum supernaturalium.